

2022-04-21  
Ku2022/00857**Kulturdepartementet**Kungl. biblioteket  
Box 5039  
102 41 Stockholm

## Uppdrag till Kungl. biblioteket om stärkt samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet

### **Regeringens beslut**

Regeringen ger Kungl. biblioteket i uppdrag att ta fram förslag på former för stärkt samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet samt att bidra till den långsiktiga utvecklingen för vissa nationella digitala bibliotekstjänster för prioriterade målgrupper.

### **Närmare beskrivning av uppdraget**

I uppdraget ingår att ta fram förslag på former för stärkt samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet i syfte att utveckla infrastrukturen för biblioteksväsendet. Det innebär bl.a. att se över hur samverkan såväl mellan myndigheter som med kommunal och regional nivå kan främjas. I uppdraget bör även beaktas hur samverkan med aktörer inom kultur, skolväsende, civilsamhälle, folkbildning och näringsliv kan utvecklas. Om förslagen i redovisningen av uppdraget påverkar den kommunala självstyrelsen ska de särskilda överväganden som gjorts i enlighet med 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas.

I uppdraget ingår även att bidra till den långsiktiga utvecklingen för vissa nationella digitala bibliotekstjänster för prioriterade målgrupper enligt bibliotekslagen (2013:801), som exempelvis personer med funktionsnedsättning, personer som har annat modersmål än svenska och de nationella minoriteterna. Inom ramen för uppdraget bör Kungl. biblioteket verka för att befintliga digitala bibliotekstjänster kan samlas och konsolideras samt löpande utvecklas.

Vid genomförande av uppdraget ska Kungl. biblioteket inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens kulturråd, Skolverket, Sametinget och representanter för de nationella minoriteterna, Myndigheten för tillgängliga medier, universitet och högskolor och andra relevanta aktörer.

Kungl. biblioteket ska senast den 1 september 2023 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet). Kungl. biblioteket ska senast den 1 december 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Kulturdepartementet).

För uppdraget får Kungl. biblioteket under 2022 använda högst 10 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för budgetåret 2022 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet, anslagsposten 2 Samordning inom biblioteksväsendet (dvs namn och nummer).

Regeringen beräknar att 10 000 000 kronor för 2023 och 10 000 000 kronor för 2024 kommer att avsättas för uppdraget, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

### **Skälen för regeringens beslut**

Regeringen gav i juni 2015 Kungl. biblioteket i uppdrag att i samverkan med andra berörda aktörer lämna förslag till en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom det allmänna biblioteksväsendet. En slutredovisning med förslag till nationell biblioteksstrategi (Demokratins skattkammare) lämnades i mars 2019. Den 21 april 2022 har regeringen beslutat om Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022–2025.

I bibliotekslagen framgår att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka i syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser. Ansvar för de olika verksamheterna som ingår i det allmänna biblioteksväsendet regleras också i bibliotekslagen. I lagen framgår att kommunerna ansvarar för folkbiblioteken, medan ansvaret för skolbibliotek kan vara kommunalt, regionalt, statligt eller enskilt. För den regionala biblioteksverksamheten ansvarar regionerna och Gotlands kommun. Staten ansvarar för högskolebibliotek vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Staten ansvarar även för lånecentralverksamhet.

Enligt förordning (2008:1421) med instruktion för Kungl. biblioteket ska myndigheten ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet i enlighet med 18 § bibliotekslagen. Kungl. biblioteket ska vidare tillhandahålla informationssystem och verka för utveckling och samordning av digitala tjänster inom det allmänna biblioteksväsendet.

I dag sker en stor del av folkbibliotekens utveckling lokalt med stöd från den regionala biblioteksverksamheten samt med stöd från statliga aktörer som Kungl. biblioteket, Statens kulturråd och Myndigheten för tillgängliga medier. Regeringen ser att det är av betydelse att staten kan ha en stödjande roll och att ökad samverkan mellan bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet kan vara ett sätt att öka tillgången till landets samlade biblioteksresurser.

Digitala bibliotekstjänster kan vara ett värdefullt verktyg för att bidra till en mer jämlik tillgång till bibliotekstjänster över landet. Regeringen bedömer därför att staten fortsatt bör utveckla arbetet med nationella digitala bibliotekstjänster för att stödja kommunerna i uppgiften att tillhandahålla likvärdig biblioteksverksamhet för alla. Stödet bör i ett första skede handla om att samla och konsolidera befintliga tjänster som riktar sig till de prioriterade målgrupperna enligt bibliotekslagen. Kungl. bibliotekets arbete med litteratur för läsare med annat modersmål än svenska i tjänsten Världens bibliotek och arbetet med att erbjuda litteratur på nationella minoritetsspråk genom tjänsten Bläddra kan nämnas som exempel. Det finns i dag ett antal

digitala bibliotekstjänster av nationellt intresse, men finansiering, ansvar och inriktning för dessa varierar.

På regeringens vägnar

Jeanette Gustafsdotter

Sofi Knutas

Kopia till

Statsrådsberedningen  
Utbildningsdepartementet/F  
Utbildningsdepartementet/S  
Kungl. biblioteket  
Myndigheten för kulturanalys  
Sametinget  
Statens kulturråd  
Statens skolverk  
Samtliga regionbibliotek  
Svensk biblioteks förening  
Sveriges kommuner och regioner